

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO (WSDZ)

W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM W CENDROWICACH

1. Wstęp
2. Podstawa prawna
3. Cele doradztwa zawodowego
4. Adresaci WSDZ
5. Struktura WSDZ
6. Realizatorzy WSDZ
7. Zadania nauczycieli i specjalistów
8. Program realizacji działań
9. Treści programowe realizacji programu
10. Formy i metody realizacji doradztwa
11. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi
12. Spodziewane efekty WSDZ
13. Ewaluacja

Cendrowice 2023 r.

1. WSTĘP

1. Założenia WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w celu prawidłowego przygotowania dzieci i uczniów do poznawania świata zawodów oraz świadomego wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy.

Dobrze przygotowany uczeń do podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych to osoba, która zna swoje zainteresowania, potrafi je rozwijać, poznaje różnorodność zawodów i rozumie ich znaczenie w życiu społecznym.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- Proces poznawania zawodów i rozwijania zainteresowań zaczyna się od najmłodszych lat i trwa przez całe życie.
- Edukacja w zakresie doradztwa zawodowego w przedszkolu koncentruje się na poznawaniu świata pracy poprzez zabawę, obserwację i rozwijanie naturalnej ciekawości dzieci.
- W szkole podstawowej proces ten obejmuje poznawanie siebie, swoich predyspozycji, rynku pracy i planowanie przyszłości.
- Zarówno w przedszkolu, jak i w szkole działania powinny być zaplanowane, spójne oraz realizowane w sposób ciągły i systematyczny.

Program będzie w pełni realizowany, gdy szkoła będzie składała się z klas od 1 do 8(2026/27)

2. PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U.2023.900 t.j.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U.2019, poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania (Dz.U. 2023, poz. 606)

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego (Dz.U. 2023, poz. 1674 ze zm.)

3. CELE DORADZTWA ZAWODOWEGO

Celem realizowanego w szkole doradztwa zawodowego na podstawie WSDZ jest wstępne zapoznanie uczniów wybranymi zawodami i środowiskiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy dzieci wobec pracy i edukacji, a także pobudzanie i rozwijanie zdolności oraz zainteresowań dzieci.

Głównym celem orientacji zawodowej w klasach I-III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań i pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV-VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stworzenie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań i pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy.

Cele szczegółowe

Uczniowie:

- Poznają własne predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia.
- Rozwijają własne umiejętności i kompetencje oraz kształtują właściwe relacje społeczne.
- Wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje, talenty, potrafią określić swoje mocne strony, a także są świadomi swoich ograniczeń.

- Mają motywację do działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego.
- Znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły.
- Posiadają informacje o zawodach i ogólnej sytuacji na rynku pracy.

Nauczyciele:

- Potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów.
- Rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów.
- Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi zgodnie z podstawą programową.
- Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji.
- Wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów.
- Włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w procesie orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”.
- Znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu.
- Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady oraz terminarz rekrutacji.
- Angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody i zakłady pracy).
- Wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

4. ADRESACI WSDZ

- Dzieci przedszkolne
- Uczniowie klas I-VIII
- Rodzice/opiekunowie prawni
- Nauczyciele, wychowawcy i specjaliści szkolni i przedszkolni

5. STRUKTURA WSDZ

- Przedszkole: Wprowadzenie do świata zawodów poprzez zabawy tematyczne, opowieści, inscenizacje i spotkania z przedstawicielami różnych zawodów
- Klasy I-III: Wstępne poznawanie zawodów, rozwijanie ciekawości i kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy
- Klasy IV-VI: Poznawanie własnych zasobów, rozwijanie zainteresowań i zdobywanie wiedzy o zawodach i rynku pracy
- Klasy VII-VIII: Przygotowanie do świadomego wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej, poznawanie zasad rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i analizowanie ofert edukacyjnych.

6. REALIZATORZY WSDZ

W realizację zadań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, wychowawcy świetlicy, specjaliści m.in. pedagog, psycholog, pedagog specjalny, doradca zawodowy oraz inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka szkolna. Na każdym przedmiocie nauczyciele realizując podstawę programową odnoszą się do treści z obszaru doradztwa zawodowego.

Doradca zawodowy udziela uczniom pomocy w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych w zakresie wyboru zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami, nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozy rynku pracy oraz nowoczesne środki przekazywania informacji. Koordynator doradztwa zawodowego bierze udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym, dokonuje bieżącego monitorowania realizacji WSDZ.

7. ZADANIA NAUCZYCIELI I SPECJALISTÓW

Doradca zawodowy, pedagog, pedagog specjalny i psycholog szkolny diagnozują potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielają indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzą zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat

technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kierują uczniów do specjalistycznych placówek.

Nauczyciele przedszkola zapoznają dzieci z zawodami poprzez zabawy tematyczne, opowiadania i inscenizacje. Wdrażają dzieci do podejmowania prostych obowiązków i dbania o powierzone zadania. Zapoznają z różnorodnością zawodów w najbliższym otoczeniu, omawiają zawody wykonywane przez członków rodziny i lokalną społeczność. Przybliżają podstawowe narzędzia i przedmioty pracy charakterystyczne dla różnych profesji. Kształtują umiejętności manualne i techniczne poprzez zajęcia praktyczne. Uczą wartości pracy oraz jej roli w życiu człowieka, wykorzystując do tego bajki edukacyjne, zabawy w odgrywanie ról i wycieczki edukacyjne do miejsc pracy.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciele-wychowawcy świetlicy aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, prezentują treści zawodoznawcze oraz ofertę rynku edukacyjnego, wspierają uczniów i ich rodziców w procesie doradczym

Nauczyciele zajęć komputerowych prowadzą naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół średnich i lokalnego rynku pracy i rynku edukacyjnego, pomagają uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół, wyjaśniają organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczą komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentują sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdrażają do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazują sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko

społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym nauki i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom treści o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkudzaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii. Omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej.

Nauczyciele historii i WOS-u informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia drzewa genealogicznego. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym. Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciele etyki przedstawiają znaczenie i wartość pracy w życiu człowieka, etykę zawodową, pomagają tworzyć uczniom ich własne systemy wartości. Pomagają poznać siebie, przyjąć

odpowiedzialność za siebie. Przekazują wiedzę o znaczeniu praw i obowiązków, zasad i reguł postępowania w życiu człowieka. Uczą prowadzenia dyskusji i umiejętności uzasadniania opinii dotyczących zjawisk w społeczności lokalnej.

Nauczyciel muzyki zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

Nauczyciel plastyki zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciel techniki opisuje funkcje urządzeń technicznych, omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej. Zapoznaje z zawodami z dziedziny techniki.

Nauczyciele bibliotekarze udostępniają czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, informacje o lokalnym rynku edukacyjnym – ulotki.

8. PROGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ

Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się Program Realizacji Doradztwa Zawodowego (PRDZ), uwzględniający Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ). Program określa:

- Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- Tematykę działań;
- Oddziały, których dotyczą działania;
- Metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami;
- Terminy realizacji działań;
- Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań;
- Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań – z uwzględnieniem potrzeb uczniów i ich rodziców oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym.

Program opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel lub nauczyciele odpowiedzialni za realizację doradztwa zawodowego w szkole - wyznaczeni przez dyrektora szkoły. Dyrektor szkoły,

w terminie do dnia 30 września każdego roku szkolnego, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, zatwierdza program.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w ciągu roku szkolnego zgodnie z harmonogramem działań PRDZ: na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zajęciach pozalekcyjnych oraz poza szkołą. Odpowiedzialnymi za realizację PRDZ są Dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny, specjaliści, nauczyciele, wychowawcy, pielęgniarka szkolna i inne osoby wspomagające działania doradcze szkoły. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwala podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze przedsiębiorczości, wychowania, doradztwa i orientacji zawodowej. Szkoła współpracuje z instytucjami zewnętrznymi zajmującymi się kształtowaniem kariery zawodowej.

Realizacja głównego celu PRDZ w klasach I-VIII zobowiązuje całą społeczność szkolną, specjalistów, wychowawców, nauczycieli, uczniów, rodziców i instytucje zewnętrzne do systematycznych oddziaływań wychowawczo-doradczych, których efektem jest przygotowanie młodzieży do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Zakres działań osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z ich kompetencji, profilu wykształcenia i podstawy programowej z poszczególnych przedmiotów.

Psycholog, doradca zawodowy, pedagog szkolny i pedagog specjalny wdrażają uczniów do pogłębiania wiedzy i umiejętności z zakresu kompetencji społecznych, autoprezentacji, metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresogennych itp.

9. TREŚCI PROGRAMOWE REALIZACJI PROGRAMU

I. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III szkół podstawowych

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

II. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkół podstawowych

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

III. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane w ciągu roku szkolnego na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, a w klasach VII i VIII podczas grupowych zajęć z doradztwa zawodowego, wynikających z ramowych planów nauczania, prowadzonych przez doradcę zawodowego.

10. FORMY I METODY REALIZACJI DORADZTWA

Realizacja doradztwa zawodowego w szkole odbywa się poprzez różnorodne formy i metody, które mają na celu wspieranie uczniów w poznawaniu siebie, świata zawodów oraz podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych. Jedną z podstawowych form są zajęcia grupowe, takie jak warsztaty, projekty edukacyjne czy dyskusje, które umożliwiają uczniom wymianę doświadczeń oraz rozwijanie umiejętności pracy w zespole. Istotnym elementem doradztwa są również indywidualne porady i konsultacje, które pozwalają na dostosowanie wsparcia do potrzeb konkretnego ucznia. Ważnym doświadczeniem praktycznym są wizyty zawodoznawcze w zakładach pracy i instytucjach publicznych, dające młodzieży możliwość zapoznania się z realnymi warunkami pracy w różnych branżach. Dodatkowo organizowane są spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, którzy dzielą się swoimi doświadczeniami i wskazówkami dotyczącymi ścieżki kariery. Proces doradztwa uzupełniają prezentacje multimedialne oraz filmy edukacyjne, które w przystępny sposób przedstawiają specyfikę poszczególnych zawodów i ścieżek kształcenia. Elementem motywującym uczniów do poszerzania wiedzy i rozwijania swoich zainteresowań są także konkursy tematyczne związane z wyborem zawodu i planowaniem przyszłości. Dzięki tak różnorodnym formom i metodom realizacji doradztwa uczniowie mają możliwość zdobycia praktycznej wiedzy, niezbędnej do świadomego planowania swojej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

11. WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYMI

- Pracodawcy i lokalne firmy
- Szkoły ponadpodstawowe
- Poradnie psychologiczno-pedagogiczne
- Organizacje pozarządowe i samorządy lokalne
- Instytucje rynku pracy
- Rodzice jako przedstawiciele różnych zawodów

12. SPODZIEWANE EFEKTY WSDZ

Oczekiwane efekty wdrożenia programu doradztwa zawodowego (WSDZ) obejmują szeroki zakres korzyści zarówno dla uczniów, jak i ich rodziców oraz nauczycieli. Dzięki realizacji programu uczniowie będą mieli możliwość lepszego poznania siebie, swoich mocnych i słabych stron, co pozwoli im świadomie ocenić własne predyspozycje niezbędne do wykonywania określonych zawodów. Zdobędą również wiedzę na temat skutecznego komunikowania się z innymi ludźmi, co jest kluczowe w życiu osobistym i zawodowym.

W ramach programu uczniowie zapoznają się z różnorodnymi ścieżkami kształcenia, poznają specyfikę różnych zawodów oraz ogólną charakterystykę rynku pracy. Zdobędą informacje o systemie kształcenia ponadpodstawowego i zasadach rekrutacji do szkół średnich, co pozwoli im podejmować bardziej świadome decyzje dotyczące dalszej edukacji. Dodatkowo uczniowie zrozumieją znaczenie idei uczenia się przez całe życie, co wpłynie na ich rozwój osobisty i zawodowy.

Program zapewni także wsparcie w zakresie rozwiązywania problemów edukacyjno-zawodowych. Uczniowie, przy współpracy z rodzicami, nauczycielami i specjalistami, będą potrafili podejmować trafne decyzje dotyczące swojej przyszłości. Również rodzice i nauczyciele skorzystają z programu, otrzymując niezbędną pomoc i wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego, co pozwoli im skuteczniej wspierać młodzież w wyborze ścieżki kariery. Wdrożenie programu WSDZ przyczyni się do wszechstronnego rozwoju uczniów oraz wzmocnienia współpracy pomiędzy szkołą, rodziną i środowiskiem zawodowym.

13. EWALUACJA

Ewaluacja Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego będzie realizowana poprzez systematyczną analizę dokumentacji szkolnej, obserwację zajęć doradczych oraz analizę efektów podejmowanych działań. Ocena skuteczności programu opierać się będzie na dokumentacji pedagogicznej, raportach z realizowanych zajęć oraz bieżącej współpracy z nauczycielami i specjalistami. Wnioski płynące z ewaluacji posłużą do modyfikacji i udoskonalania przyszłych działań doradczych, aby lepiej odpowiadały na potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli.

Opracowała: Emilia Durka

Rada pedagogiczna zaopiniowała: 28.08.2023 r

Zatwierdzono: 01.09.2023 r.